

Posudek diplomové práce Bc. Jany Pospíškové: Rozšíření kočky divoké (*Felis silvestris*) v ČR / geomatické modelování a ekologický přístup.

Posuzovaná diplomová práce obsahuje celkem 88 stran včetně 8 stran citací literatury a bohatého výčtu příloh (25 fotografií, 13 map, 10 grafů atd.).

Hned na počátku posudku je třeba velice ocenit výběr tématu, kterému se diplomantka věnovala. Kočka divoká je totiž dlouhodobě jakousi „fata-morgánou“ naší fauny, neboť na jedné straně se všeobecně předpokládá, či tuší, že se na území ČR vyskytuje, na straně druhé ji nikdo po dlouhou dobu ve skutečnosti neviděl, a pokud ano, nebylo obvykle jisté, zda šlo o kočku divokou či zdivočelou kočku domácí. Z tohoto pohledu je diplomová práce J. Pospíškové (spolu s předchozí publikací POSPÍŠKOVÁ et al. 2013) významným krokem vpřed, neboť konečně po dlouhých desetiletích dává jistotu, že zmíněný druh u nás v současnosti skutečně žije. Za nesporný přínos práce též považuji kritické shrnutí determinačních znaků k. divoké a k. domácí (kap. 2.3.), což bezpochyby pomůže v následujícím období s očekávaným „boomem“ výskytu k. divoké ke zkvalitnění získávaných dat.

Dále je třeba ocenit snahu diplomantky o vícefaktorovou analýzu současného prostředí ČR ve vztahu ke k. divoké. I když o výběru faktorů a zejména jejich „váze“ lze diskutovat, faktem zůstává, že jde o první pokus seriózně vyhodnotit potenciál naší krajiny ve vztahu ke sledovanému druhu. Osobně se domnívám, že je příliš podhodnocován (negativizován) význam jehličnatých lesů, neboť jen část z nich zahrnuje „sterilní“ velkoplošné porosty, naopak zahrnují mnoho různých ekotonů, které mohou být pro k. divokou zajímavější. Mimochodem, marně jsem hledal u fotografií z fotopastí (str. 63–67)) jakoukoli zmínku o prostředí, ve kterém byly kočky fotografovány (alespoň některé připomínají okolím jehličnatých lesů).

V konečné interpretaci a prezentaci výsledků je diplomantka poněkud nejednotná. Zatímco v abstraktu (str. 5) uvádí jako nevhodnější pouze 4 % z území ČR, v Souhrnu (str. 80) „operuje“ s vhodnými 27 %. Subjektivně se domnívám, 4% hodnota je podhodnocená a je v rozporu jak s historickým areálem k. divoké u nás (viz str. 15 → *ještě v 18. století žila kočka divoká pravděpodobně na celém území Čech, Moravy a Slezska*), tak třeba s poměry v Rakousku; hodnotu 27 % (tzn. území nevhodnější a vhodné) považuji za mnohem realističtější.

V hodnocení perspektiv dalšího vývoje osídlení ČR k. divokou postrádám i „geopolitické“ hledisko, jinými slovy řečeno, je pravděpodobnější, že budou osídlována s větší pravděpodobností přednostně území navazující na souvislejší výskyt v těch sousedních zemích, kde se podařilo její populace revitalizovat (Německo, Rakousko).

Nyní zmíním několik poznámek je konkrétním částem DP. V kapitole 1. 1. považuji za poměrně závažné, že není vůbec zmíněna masivní akce s vypouštěním koček divokých v Bavorsku v letech 1984-1993 (přes 100 ex. – VON BORTENLÄNGER 1994), o které se dá předpokládat, že měla přímou souvislost se znovuzrozením k. divoké u nás. Obdobně postrádám zmínku jejím o stěžejním současném výskytu v příhraničním Sasku (STEFEN 2011), který není zaznamenán ani mapě (obr. 2).

Str. 15: co je míněno *biologickou hranicí* (přirozená hranice areálu?) a *entropickými* vlivy?

V kapitole 1.2. je podán nástin historických znalostí o výskytu k. divoké na našem území. Zde diplomantka obsáhle a „pasivně“ pouze přejímá údaje KOKEŠE (1974), aniž by se pokusila o nějakou časově/regionální analýzu např. formou mapy, která by jednak údaje zpřehlednila a jednak naznačila, zda mizení druhu mělo „nějaký řád a časoprostorové souvislosti“ či bylo náhodné (tj. limitovaná spolehlivost historických dat). Souhrnná převzatá mapa historických dat je uvedena až později (podkap. 3.3.1.).

Kapitola 1.3 – str. 17: byť jde o odborný text, formulaci „*gilda mikrotivorů*“ považuji za nevhodnou a vyžadující adekvátního vyjádření v češtině; str. 21: *nadmorská výška ovlivňuje*

biosféru ... – biosféra sahá až do výšky cca 12 km, takže těžko může být ovlivňována nadm. výškou (záměna s biotopem?);

Kapitola 1.7. Terénní metody – řekl bych, že při popisu metodiky jsou některé pasáže irrelevantně zbytečně detailní.

Podkapitoly 3.2. a 3.3. – zde se „míchají“ údaje ze Slovenska a Česka, což není vždy úplně zřejmé, považoval bych za vhodné toto jednoznačně vymezit v názvech podkapitol i v popiscích k přílohám.

Kapitola 3.3. – jaké metrické znaky byly vyhodnocovány, hovoří-li se o „morfometrické“ analýze?

Obecně – citování literatury: v odborném textu má svá jasná pravidla, v žádném případě se neuvádějí křestní jména autorů, tedy např. nikoliv Nina Klar (2008), ale Klar (2008); též citace musí obsahovat oba dva autory (jsou-li dva), nikoli Julia Djabalameli a Kerstin Birlenbach (Djabalameli 2005), ale Djabalameli a Birlenbach (2005) atd.

Okrajově nemohu zmínit, že konečná podoba diplomové práce obsahuje řadu formálních chyb, zejména v interpunkci, gramatice (k. divoké vyvedli, využívali; pozorování potvrdily; psaní procent) atd.

Závěr: Bez ohledu na výše uvedené poznámky platí to, co bylo uvedeno v první části posudku. V rámci naší „savcologické“ literatury je diplomová práce J. Pospíškové významným počinem, který přináší alespoň „trochu světla“ do dosud krajně nejistých vědomostí o výskytu kočka divoké na našem území. Zároveň je třeba ocenit i snahu o analýzu podmínek umožňujících její existenci u nás. V neposlední řadě nelze pominout, že diplomantka jako spoluautorka již část výsledků DP již publikovala v českém recenzovaném časopise. V posudku uvedené připomínky jsou buď formálního rázu anebo doporučením pro další aktivity v této problematice. V každém případě doporučuji diplomovou práci k přijetí při obhajobě.

RNDr. Miloš Anděra, CSc.
Národní muzeum, Praha
25.05.2015